

ת"פ 35842/03/18 - מדינת ישראל - פרקליטות מחוז מרכז נגד פלוני

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"פ 35842-03-18 מדינת ישראל נ' פלוני

לפני כבוד השופט אביב שרון

בעניין: מדינת ישראל - פרקליטות מחוז מרכז

ע"י גב' הלית אורני, מתמחה

נגד

פלוני

ע"י ב"כ עו"ד יוסף סמארה

גזר דין

כתב האישום המתוקן וההסדר הדיוני

1. הנאשם, יליד 1996, הורשע על פי הודאתו, ובמסגרת הסדר דיוני, בעבירות של **קשר לעוון**, בניגוד לסעיף 499(א)(2) לחוק העונשין, תשל"ז-1977; **וניסיון לקבלת דבר במרמה**, בניגוד לסעיפים 415 רישא ו-25 לחוק העונשין.
2. על פי העובדות עובר ליום 28.8.16 קשר הנאשם קשר עם אחר להונות את משרד הרישוי, בכך שהאחר יתחזה לנאשם ויעבור במקומו מבחן נהיגה עיוני. במסגרת הקשר זויפה תעודת זהות הנושאת את תמונתו של האחר ואת פרטיו של הנאשם. ביום 28.8.16 סמוך לשעה 10:00 הגיע האחר למשרד הרישוי בכפר-סבא כשהוא מחזיק בטופס בקשה להיבחן במבחן התיאוריה על שמו של הנאשם וכן בתעודת הזהות המזוייפת. האחר פנה לפקידה בסניף מבחני התיאוריה, הציג עצמו ככזב כנאשם באמצעות תעודת הזהות המזוייפת, וביקש להיבחן במבחן התיאוריה. הפקידה, אשר חשדה כי מדובר במתחזה, הזעיקה כוחות משטרה למקום.
3. במסגרת ההסדר הדיוני הוסכם כי הנאשם ישלח לשרות המבחן לצורך קבלת תסקיר בעניינו. ההגנה ביקשה ששרות המבחן יתייחס לשאלת ביטול ההרשעה. לא היתה הסכמה עונשית וכל צד טען כראות עיניו.

תסקיר שרות המבחן

4. מתסקיר שרות המבחן מיום 20.5.19 עולה שהנאשם כבן 22, רווק, סיים 12 שנות לימוד, מתגורר עם

עמוד 1

משפחתו בכפר קאסם ואינו עובד על רקע מצבו הרפואי. מתברר כי הנאשם, מגיל ילדות, סובל ממום לבבי, אשר מגביל יכולותיו לבצע פעילות מאומצת, ועל רקע זאת עבר טיפולים רפואיים לאורך השנים, ואף עבר מספר ניתוחי לב, האחרון בשנת 2014. הנאשם נעדר עבר פלילי. בהתייחסותו לעבירות שביצע מסר כי ברקע נסיונות רבים מצדו לעבור את מבחן התיאוריה אשר לא צלחו על רקע קשיי קריאה וכתבייה. הוא שוחח על כך עם מכר, אשר הציע לסייע לו בתמורה לתשלום. לדבריו לא ידע שמדובר במעשה של התחזות, אלא חשב כי יקבל פטור ממבחן תיאוריה. הנאשם הביע הבנה לפסול שבמעשיו, כשהוא בחר להעלים עין, מתוך תחושת ייאוש, והתקשה לראות אלטרנטיבות מקדמות יותר לפתרון הבעיה אז. הוא הביע חרטה ובושה על מעשיו ומודעות לחומרת העבירות שביצע. לדבריו, כיום נוטל שעורים פרטיים על מנת לעבור את מבחן התיאוריה באופן מסודר.

שרות המבחן התרשם מאדם עם דימוי עצמי וגברי נמוך הנובע, בין היתר, ממצבו הרפואי המורכב, אשר משפיע על תפקודו. השרות לא התרשם מדפוס חשיבה והתנהגות מרמתיים באישיותו והעריך כי המחירים האישיים שמשלם בגין התנהגותו והתנהלותו של ההליך המשפטי נגדו, הובילו אותו להפנמת חומרת מעשיו והציבו לו גבול ברור ומרתיע.

בבואו להעריך את גורמי הסיכון להישנות ביצוע עבירות וגורמי הסיכוי לשיקום, שקל שרות המבחן את חומרת העבירות, את בחירתו השולית של הנאשם על רקע תחושות מצוקה וחוסר אונים, את קשייו הבריאותיים והלימודיים לאורך השנים, לצד היעדר עבר פלילי, קיומם של גורמי תמיכה מיטיבים ומשמעותיים בחייו, העובדה שהנאשם אינו מאופיין בדפוסים עבריינים ומודעותו לחומרת העבירות.

שרות המבחן סבר שהטלת ענישה קונקרטיית וחינוכית במסגרת צו של"צ יהווה עבור הנאשם עונש חינוכי אשר יש בו אלמנט של פיצוי חברתי ויסייע לו בהפנמה נוספת של חומרת התנהגותו והשלכותיה. על כן, המליץ השרות להטיל על הנאשם צו של"צ בהיקף של 200 שעות.

באשר להרשעתו בדיון, ציין שרות המבחן שהנאשם הביע חשש שהרשעה תפגע ביכולתו להוציא רשיון לרכב ציבורי ולהשתלב בעבודה כנהג משאית. לאור זאת, ונוכח העובדה שמדובר בבחור צעיר, ללא עבר פלילי, המביע חרטה על מעשיו ומבין חומרתם, כאשר הוא אינו מאופיין בדפוסים עבריינים, ראה שרות המבחן חשיבות בחיזוק חלקיו החיוביים והמתפקדים ומניעת פגיעה אפשרית ביכולתו להתקדם ולהתפתח בהמשך חייו, ועל כן, המליץ לשקול בחיוב ביטול הרשעתו בדיון.

תמצית טיעוני הצדדים

5. על סמך פסיקה שהגישה, עתרה ב"כ המאשימה לקביעת מתחם עונש הולם הנע בין חודשיים מאסר בעבודות שרות ל-12 חודשי מאסר. היא הפנתה לערכים החברתיים המוגנים בעבירות שעניינן שמירה על בטחון ציבור המשתמשים בדרך וטענה שאלמלא נתפס שותפו של הנאשם היה הנאשם נוהג ברכב מבלי שעבר את ההכשרה המתאימה לכך והיה מסכן את המשתמשים בדרך. עוד הדגישה שהעבירות היו מתוכננות, במסגרת הקשר זויפה תעודת זהות והנאשם הוא זה שהיה אמור להרוויח אילו הקשר היה מתמשש. בהיעדר שיקולי שיקום ונוכח היעדר עבר פלילי, הודאה, נטילת אחריות וחסכון בזמן שיפוטי, ביקשה התובעת למקם עונשו של הנאשם בתחתית מתחם העונש לו עתרה. לענין בקשת ההגנה לביטול ההרשעה - טענה ב"כ המאשימה כי בהיעדר הוכחה לפגיעה חמורה וקונקרטיית בעתידו או בשיקומו של הנאשם אין מקום לנקוט בצעד חריג ונדיר זה.

6. ב"כ הנאשם ביקש לאמץ את המלצות שרות המבחן ולהורות על ביטול הרשעתו של הנאשם בדיון. לדבריו, הנאשם מצוי בצומת דרכים, כאשר הרשעה "תרדוף אותו כל חייו". הנאשם חולה לב מגיל מאוד צעיר, נעדר עבר פלילי, הביע חרטה כנה בפני שרות המבחן ולמד את לקחו. הנאשם נעזר בקורסים על מנת לעבור את מבחן התיאוריה.

7. למען שלמות התמונה אציין כי על האחר, אשר ניסה לבצע את מבחן התיאוריה בשם הנאשם, נגזרו, במסגרת הסדר טיעון, 4 חודשי מאסר בפועל לאחר הודאתו בעבירות של שהיה בלתי חוקית בישראל, שימוש במסמך מזויף, התחזות לאדם אחר וקבלת דבר במרמה.

8. עוד אציין כי מחוות דעת הממונה על עבודות השרות מיום 30.6.19 עלה כי הנאשם כשיר לרצות עונש מאסר בעבודות שרות, במגבלות של הרמת משאות כבדים, ללא הליכה ממושכת, ללא עבודה בגובה, ללא עבודה בשמש, ללא עבודה עם מכונות, ללא עמידה ממושכת ובמאמץ פיזי מוגבל. יחד עם זאת, נוכח העובדה שהנאשם לא הביע הסכמתו לרצות עונש מאסר בעבודות שרות מחוץ לכפר קאסם בשל העדר יכולת ניידות ובשל בעיות רפואיות המקשות עליו לעבוד, לא הומלץ הנאשם לשיבוץ בעבודת שרות על ידי הממונה.

היום הביע הנאשם לפניי הסכמתו לרצות עונש מאסר בעבודות שרות ושוב אין מניעה לשבצו בעבודת שרות, בהתאם למגבלות המנויות בחוות דעת הממונה.

דיון והכרעה

9. מעשיו של הנאשם חמורים ופגעו בשורה של ערכים חברתיים מוגנים שעניינם שמירה על טוהר בחינות התיאוריה המהוות תנאי סף לקבלת רשיון נהיגה; שמירה על בטחונם ובטיחותם של המשתמשים בדרך, כאשר ברור שאדם הנוהג ברכב מבלי לעבור את המבחן העיוני אינו בקיא בחוקי התנועה, בתמרורים ואינו מכיר כיאה את מכלול הרכב.

לגבי עבירות אלה כבר נאמר כי -

"אין צורך להכביר מלים בנוגע לחומרתן של העבירות אותן ביצע המבקש ובצורך לנקוט במדיניות ענישה מרתיעה בעבירות מסוג זה. כפי שצינו הערכאות הקודמות מדובר במעשים אשר יש בהם כדי לסכן את הציבור ולאפשר לאנשים לנהוג בכביש מבלי שקיבלו את ההכשרה המתאימה לכך" (רע"פ 279/07 אליהו שומיל נ' מדינת ישראל (15.1.07)).

וכן -

"עסקינן בעבירות חמורות, שבגינן עלולים לקבל רשיון נהגים שלא עברו את הבחינות הנדרשות ואינם כשירים לנהוג דבר שיש בו פוטנציאל ליצור סיכון משמעותי לביטחונם של עוברי הדרך..." (ע"פ (מחוזי חי') 16587-12-12 מאג'ד חליפה נ' מדינת ישראל (31.10.13)).

"רשיון שהושג כדין הוא הצעד הראשון לנהיגה בטוחה שאינה מסכנת את הנהג כמו גם את שאר המשתמשים בדרך. כל נסיון לקבל רשיון במרמה תוך עקיפת הדרישות המבטיחות את שליטתו של הנהג בחוקי התנועה - צריך להענות בתגובה עונשית הולמת. במדינת ישראל מוכת התאונות - יש להחמיר דווקא בנושא זה, שהוא בר שליטה, נתון אך ורק בידיו של המבקש לקבל רשיון נהיגה ואינו מוכתב על ידי גורמים או נסיבות אחרות" (ע"פ (מחוזי ת"א) 72226/06 חאלד ותד נ' מדינת ישראל (14.7.08)).

10. בנסיבות התיק שלפניי מידת הפגיעה בערכים החברתיים המוגנים היתה בינונית. הנאשם קשר קשר עם אחר, וזה ניגש לבחינת התיאוריה במקומו, כשהוא מצויד בתעודת זהות מזוייפת הנושאת את תמונתו ואת פרטי הנאשם. בכתב האישום המתוקן לא מצוין כי הנאשם שילם לאחר בעבור מעשה ההונאה, אך בתסקיר שרות המבחן צוין שהנאשם מסר שעשה כן "בתמורה לתשלום". בנוסף, לא נאמר בכתב האישום המתוקן כי הנאשם הוא שזייף את תעודת הזהות. נוכח העובדה שהפקידה העירנית גילתה את דבר המרמה יש להניח שמעשה הזיוף לא היה מקצועי או מתוכנן. יחד עם זאת, יש לזכור שהנאשם הוא זה שהיה אמור "ליהנות" ממעשה המרמה והוא היה בעל האינטרס בתכנית הקשר.

11. בחינת מדיניות הענישה במקרים דומים מעלה כי העונשים שבתי המשפט גוזרים על נאשמים צעירים, נעדרי עבר פלילי, אשר הודו בביצוע עבירות בנסיבות דומות נעים סביב מספר חודשי מאסר לריצוי בעבודות שרות, כמפורט להלן:

א. עפ"ג (מחוזי מרכז) 61455-05-18 **היבה נצאצרה נ' מדינת ישראל** (6.11.18) - המערערת, נעדרת עבר פלילי, הורשעה על פי הודאתה בעבירות של קשר לעשות עוון ונסיון לקבלת דבר במרמה, בכך שקשרה קשר עם אחרת שתיגש במקומה לבצע את מבחן התיאוריה. לצורך כך מסרה המערערת לאחרת את תעודת הזהות שלה ואת טופס התיאוריה וזו הגישה את תעודת הזהות והטופס לעובדת במקום. בית משפט קמא דחה המלצת שרות המבחן לבטל הרשעתה של הנאשמת ולהטיל עליה 100 שעות של"צ. נקבע מתחם עונש הולם הנע מחודשי מאסר ספורים אשר יכול וירוצו בדרך של עבודות שרות ועד 12 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים. על המערערת הוטלו חודשיים מאסר שירוצו בעבודות שרות לצד מאסר על תנאי וקנס כספי. ערעור שהוגש לבית משפט מחוזי מרכז נדחה.

ב. ת"פ (חי') 43886-12-17 **מדינת ישראל נ' זורב פלגשילי** (27.3.18) - הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירה של נסיון לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, בכך שקשר קשר עם אחר שיסייע לו לעבור במרמה את מבחן התיאוריה, כך שהנאשם נכנס למבחן כשעל גופו מותקן אמצעי טכנולוגי ובמהלך המבחן העביר לו האחר את התשובות למבחן. נקבע מתחם עונש הולם הנע בין 4 ל-9 חודשי מאסר. על הנאשם נגזרו 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שרות.

ג. ת"פ (טב') 38428-06-16 **מדינת ישראל נ' דאהש צהיבאן** (2.4.17) - הנאשם, נעדר עבר פלילי, הורשע על פי הודאתו בעבירות של קשר לעוון ונסיון קבלת דבר במרמה בכך שמסר לאחר את תעודת הזהות שלו, טופס משרד הרישוי ובו פרטיו לצורך קבלה למבחן תיאוריה וסך של 3,000 ₪. האחר נבחן במקומו ונמלט לאחר מכן. נקבע מתחם עונש הולם הנע ממאסר על תנאי ועד ל-6 חודשי מאסר

בפועל שיכול וירוצו בעבודות שרות. על הנאשם נגזרו 3 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שרות.

ד. ת"פ (נצ') 41808-09-12 **מדינת ישראל נ' מוחמד טאהא** (17.2.14) - הנאשם, נעדר עבר פלילי, הורשע על פי הודאתו בעבירות של קשר לעוון ונסיון לקבל דבר במרמה בכך שנכנס למבחן התיאוריה עם מכשיר טלפון ואוזניה ותיקשר עם אחר תוך כדי מבחן בכדי שסייע לו להשיב על השאלון. נקבע מתחם עונש הולם הנע בין חודשיים ל-12 חודשי מאסר. על הנאשם נגזרו 4 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שרות.

ה. ת"פ (עכו) 41830-06-11 **מדינת ישראל נ' נור סעד** (11.2.14) - הנאשם, נעדר עבר פלילי, הורשע על פי הודאתו בעבירה של שימוש במסמך מזויף בכוונה לקבל באמצעותו דבר בנסיבות מחמירות, בכך שקיבל מאחר, תמורת 1,500 ₪, טופס מזויף הנחזה להיות אישור מעבר בחינת תיאוריה, וזאת בכדי שהנאשם יוכל לגשת לבחינה המעשית. נקבע מתחם עונש הולם הנע בין 3 ל-6 חודשי מאסר בפועל. על הנאשם נגזרו 3 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שרות.

12. לאור האמור לעיל, אני קובע כי בנסיבות ביצוע העבירות מתחם העונש ההולם נע בין חודשיים ל-12 חודשי מאסר, לצד רכיבי ענישה נלווים.

13. בהיעדר עילה לסטות מהמתחם משיקולי שיקום, מצאתי למקם את עונשו של הנאשם בתחתית מתחם העונש ההולם. מדובר בנאשם צעיר, כבן 21, נעדר עבר פלילי. הנאשם הודה בכתב אישום מתוקן, נטל אחריות מלאה לפני בית המשפט ובשרות המבחן וחסך מזמנו של בית המשפט ומזמנם של העדים. הנאשם סובל מבעיות בריאותיות הנובעות ממום מולד בלבו ונאלץ לעבור מספר ניתוחים במשך השנים, האחרון משנת 2014. מצבו הרפואי מנע ממנו מלהתקדם בלימודים ולהשתלב במעגל התעסוקה. כיום משקיע הנאשם מאמצים על מנת ללמוד למבחן התיאוריה ומקווה לעבור אותו בהצלחה, כשבעתיד בכוונתו לעבוד כנהג משאית. נסיבות אישיות אלה - וכן חלוף הזמן מאז ביצוע העבירות (3 שנים) מצדיקות מיקום העונש בתחתית המתחם, כאמור.

14. באשר לבקשת ההגנה לביטול ההרשעה - כידוע, על מנת לשקול נקיטה בצעד חריג ונדיר של הימנעות מהרשעה, על הנאשם לעמוד בשני תנאים מצטברים - האחד, שטיב העבירות ונסיבות ביצוען מאפשרות שקילת ביטול ההרשעה מבלי לפגוע באינטרס הציבורי; והשני, שהותרת ההרשעה על כנה תביא לנזק מוחשי וקונקרטי בנאשם ולפגיעה בשיקומו או בתעסוקתו של הנאשם, או במילים אחרות, שהתועלת שתביא הרשעה לאינטרס הציבורי אינה שקולה לנזק שיגרם לנאשם כתוצאה ממנה. נראה שהמבחן השני אינו מתקיים בעניינו של הנאשם. לא ברור כיצד הרשעה בדין תביא, במידה רבה של וודאות, לפגיעה בסיכוייו של הנאשם להשתלב במעגל העבודה כנהג משאית או להוציא רשיון לרכב ציבורי.

לפיכך, נראה שהנאשם אינו עומד בקריטריונים שנקבעו בפסיקה להימנעות מהרשעה.

15. לאור האמור לעיל, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. חודשיים מאסר בפועל שירוצה בעבודות שרות. על פי חוות הדעת מיום 30.6.19 הנאשם כשיר לרצות עונש מאסר בעבודות שרות וזאת במגבלות המפורטות בחוות הדעת.

הנאשם הביע בפניי את הסכמתו לרצות עונש מאסר בעבודות שרות.

הנאשם יבצע את עבודות השרות במקום שיקבע הממונה על עבודות השרות, 5 ימים בשבוע, על פי טווח השעות המותר בחוק העונשין.

הוסבר לנאשם כי במידה ויפר את נהליו של הממונה על עבודות השרות או לא יישמע להוראותיו יהי מוסמך הממונה על עבודות השרות להורות על הפסקת עבודות השרות ויהיה על הנאשם לרצות את המשך עונשו בכליאה ממשית.

על הנאשם להתייצב לתחילת ריצוי עונשו ביחידת עבודות השרות, מפקדת מחוז מרכז, ת.ד. 81, רמלה, ביום 1.9.19 שעה 08:00.

ב. 6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מהיום שלא יעבור עבירה בה הורשע.

ג. קנס כספי בסך 1,500 ₪ או 7 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-3 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים החל ביום 11.8.19. לא ישולם תשלום במועד יעמוד מלוא הסכום לפרעון מייד.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי מרכז בתוך 45 יום.

המזכירות תשלח עותק גזר הדין לממונה על עבודות השרות.

ניתן היום, ו' תמוז תשע"ט, 09 יולי 2019, בנוכחות ב"כ המאשימה, עו"ד טלי קרת, הנאשם ובא-כוחו.